

החצר ביטלו להם רשותם - אוסרין השניים זה על זה לטלטל בין הבתים לחצר, שהרי לא עירבו ביניהם. שאחד מבני החצר ששכח לערב, הוא נותן רשות - מבטל רשותו לשאר בני החצר, או נטיל רשות, אבל שנים שלא עירבו נותנים רשות לדיירי החצר ואין נטילין רשות⁴⁹:

משנה ד

מאימתי נותנין רשות - מתי השוכח לערב מבטל את רשותו לשאר דיירי החצר כדי להתיר להם את הטלטול בחצר? בית שמאי אומרים: מבעוד יום - בערב שבת ולא בשבת, ובית הלל אומרים: אף משחשיכה אחרי כניסת השבת⁵⁰.

מי שנתן רשותו - ביטל את רשותו בחצר והוציא מביתו לחצר לאחר ביטול רשותו, בין שהוציא בשוגג בין במזיד - שהתכוון לחזור מביטולו - הרי זה אוסר על בני החצר לטלטל, כיון שחזר וזכה בחלקו בחצר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: אם הוציא לחצר במזיד - אוסר וכגון שהוציא כליו לפני שהחזיקו הם בחצר, אבל אם

הוציא לחצר בשוגג - אינו אוסר⁵¹:

ביאורים והרחבות

49. בגמרא (ע, א) מבואר, שאפילו חזר אחד מהם וביטל רשותו לחברו - אינו מועיל, לפי שכבר כשביטלו להם שאר הדיירים רשותם בחצר, הביטול לא הועיל כיוון שהם אסרו אחד על השני, נמצא שהחצר עדיין ברשות כולם, ואין תועלת בכך שיבטל אחד לחברו.
50. בגמרא (עא, א) למדין בשם אביי את טעם המחלוקת: הכא בהא קמיפלגי, דבית שמאי סברי ביטול רשות מיקנא רשותא הוא (שמקנה רשותו לשאר דיירי החצר), ומיקנא רשותא בשבת אסור (שזה דומה למקח וממכר). ובית הלל סברי אסתלוקי רשותא בעלמא הוא (שמסתלק מרשותו שבחצר, ושאר דיירי החצר זוכים בה), ואסתלוקי רשותא בשבת שפיר דמי.
51. הגמרא (סח, ב) מסבירה את המחלוקת בשני אופנים: אופן א. רבי מאיר סובר - "מבטלין וחוזרין ומבטלין". כלומר, שניים הדרים בחצר ולא עירבו, מבטל אחד רשותו לשני, ולאחר זמן חוזר השני ומבטל רשותו לראשון. נמצא איפוא, ששימוש בחצר הנראה כחזרה מביטולו, מחזיר לו את רשותו אף אם השתמש בה בשוגג ולא התכוון לחזור בו מביטולו. רבי יהודה סובר "אין מבטלין וחוזרין ומבטלין". כלומר, המבטל רשותו בחצר נחשב שהסתלק ממנה לגמרי ודר בחצר אחרת, לכן השימוש בה בשוגג אינה מקנה לו את רשותו, עד שישתמש בה במזיד. אופן ב. רבי מאיר ורבי יהודה סוברים שניהם שיאין מבטלין וחוזרין ומבטלין, ולכן

